

København, den -- 4 NOV. 2004

Folketingets Forsvarsudvalg
Udvalgsafdelingen
Christiansborg

Under henvisning til min fremsættelse af forslag til Militær straffelov og ændring af lov om forsvarrets personel (lovforslag nr. L 68), forslag til Militær retsplejelov (lovforslag nr. L 69) og forslag til Militær disciplinarlov (lovforslag nr. L 70) for Folketinget den 29. oktober 2004 fremsender jeg hermed 1 eksemplar af høringsnotat samt dertil knyttede høringssvar.

Med venlig hilsen

Søren Gade

Høringsnotat

Betænkningen om den militære straffelov, retsplejelov og disciplinarlov nr. 1435/2004 har i perioden 1. februar – 1. april 2004 været i høring ved følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Københavns Byret, Præsidenten for retten i Århus, Præsidenten for retten i Odense, Præsidenten for retten i Ålborg, Præsidenten for retten i Roskilde, Den danske dommerforening, Domstolsstyrelsen, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Røde Kors, Statsansattes Kartel (StK), Hærens konstabel og korporalforening (HKKF), StK Forsvar, Tjenestemænds og overenskomstansattes kartel (TOK), Centralforeningen for stampersonel (CS), Akademikernes centralorganisation, Hovedorganisationen af officerer i Danmark (HOD), Foreningen af forsvarrets auditørfuldmægtige, Statstjenestemændenes centralorganisation II (CO II), Forsvarets civil-etat (FCE), Danske militærlægers organisation, Foreningen af forsvarrets auditører, Dansk tandplejerforening, Foreningen af ingeniører i forsvaret, Forsvarsarbejdernes landsorganisation, Reserveofficersforeningen i Danmark, Værnepligtsrådet, Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Finansministeriet, Rigsombudet på Færøerne, Færøernes Landsstyre, Lagmandskontoret, Rigsombudsmanden i Grønland og Grønlands Hjemmestyre.

Følgende foreninger og organisationer har haft bemærkninger til betænkningen:

Centralforeningen for Stampersonel (CS), Landsforeningen af beskikkede Advokater, Foreningen af Forsvarets Auditører, Foreningen af Forsvarets Auditørfuldmægtige, Statsansattes Kartel (StK), Statsansattes Kartel-Forsvar (StK:Forsvar) og Hærens Konstabel- og Korporalforening og Danske Mediers Forum.

Herudover har der fra Justitsministeriet og Rigsadvokaten været nogle bemærkninger af mere lovteknisk karakter, ligesom Grønlands Hjemmestyre har peget på særlige lovtekniske relationer i forhold til den kriminalretlige lovgivning i Grønland.

Forsvarsministeriet har generelt ikke fundet anledning til væsentligt at ændre i lovforslagene som følge af de indkomne høringssvar. Lovforslagene bygger derfor i alt væsentligt på lovudkastene i betænkningen. I det omfang, der er ændret som følge af høringssvarene, fremgår dette af lovforslagene. I øvrigt henvises til neden for nævnte gennemgang af de enkelte høringssvar.

Høringssvarene fra de foreninger og organisationer, som har kommenteret betænkningen, er vedlagt nærværende notat. Svarene kommenteres nærmere nedenfor.

Kommenteret gennemgang af de enkelte høringssvar

Landsforeningen af beskikkede advokater har udtrykt bekymring over den skærpelse af strafferammerne, som finder sted i en række af bestemmelserne i forslaget til militær straffelov, og som vil finde anvendelse på enhver under væbnet konflikt, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at som det fremgår af såvel betænkningen som lovforslaget, var der behov for at revurdere de gældende strafferammer dels for at bedømme muligheden for forenkling af de gældende strafferammer dels med henblik på at sikre, at straffen for pligtforsømmelser, hvis strafværdighed er sammenlignelig, også kan udmåles inden for samme strafferamme. Endvidere har der været lagt vægt på, at der i militær straffelov i muligt omfang blev opnået sammenhæng med strafferammerne i straffeloven, som vedrører forhold, som kan sidestilles med bestemmelser i straffeloven.

Det er Forsvarsministeriets opfattelse, at der med det foreliggende forslag dels er opnået en god sammenhæng i fastlæggelsen af strafferammerne både i forhold til de forskellige bestemmelser i militær straffelov og i relevant omfang tillige med sammenlignelige straffebestemmelser i straffeloven. Hertil kommer, at minimumsfængelstrafferammerne i den nugældende militære straffelov ophæves ved lovforslaget. Dette indebærer, at der ved overtrædelse af disse bestemmelser umiddelbart vil være adgang til konkret at fastsætte en straf også til mindre end efter de nugældende bestemmelser.

Endelig må visse af bestemmelserne i militær straffelov betragtes som endog særdeles alvorlige forbrydelser, hvilket indebærer, at der bør være mulighed for at fastsætte en alvorlig straf ved overtrædelser af disse ikke mindst i tilfælde, hvor der yderligere foreligger skærpene omstændigheder eller væbnet konflikt.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i forslaget til militær straffelov, punkt 3.14, og bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Foreningen finder endvidere, at forslaget til militær straffelov slører grænsen mellem fred og krig, og at betingelserne for anvendelsen af de skærpede regler for "væbnet konflikt" i lovforslagets § 10 vil kunne give anledning til dels faktisk usikkerhed om den rette forståelse af situationen, dels den juridiske fortolkning heraf.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at lovforslagets § 10, stk. 1 og 2, i det væsentlige svarer til den gældende bestemmelse. Dog er udtrykket "krig" ændret til "væbnet konflikt" for at tydeliggøre dets sammenhæng med almindelig folkeretlig terminologi og for netop at understrege, at der vil kunne være tale om både international og ikke-international konflikt.

§ 10, stk. 3, som er en ny bestemmelse, er netop indsat for blandt andet at give mulighed for, at chefen for en militær styrke i situationer, hvor der endnu ikke foreligger væbnet konflikt, som en styrke er involveret i, men hvor faren for væbnet konflikt er overhængende, over for personalet kan fjerne enhver tvivl om retstillingen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 3.3.3. og bemærkningerne til lovforslagets § 10.

I relation til forslaget om militær retsplejelov har foreningen fået opfattelsen af, at den frie adgang til anke af straffesager fra byret til landsret afskaffes efter forslaget.

Hertil skal det bemærkes, at der ikke efter lovforslaget sker nogen begrænsning i den almindelige ankeadgang, som eksisterer efter retsplejelovens regler for anke af straffesager, herunder militære straffesager. Militære straffesager vil således kunne ankes i samme omfang som almindelige straffesager efter retsplejelovens regler i kapitel 82 og 83.

Foreningen af Forsvarets Auditører finder det betænkeligt, at der i forslaget til disciplinarloven er mulighed for, at militære chefer i visse tilfælde kan afgøre et forhold, som i princippet er strafbart, med et disciplinarmiddel, herunder navnlig når en sådan afgørelse ikke er undergivet kontrol eller tilsyn fra den militære anklagemyndigheds side.

Foreningen finder det endvidere mindre hensigtsmæssigt, at disciplinarchefen fremover ikke vil kunne indhente rådgivningen fra den militære anklagemyndighed, men derimod typisk vil skulle indhente den hos disciplinarchefen eller højere kommandomyndighed.

Forsvarsministeriet skal hertil bemærke, at disciplinarlovens område typisk er forhold af mindre grov karakter, hvor det af hensyn til disciplinen af pædagogiske grunde er nødvendigt at markere en grænse med en sanktion. I disciplinarlovens udkast til § 11 fastslås det endvidere, at hvis disciplinarmyndigheden finder det tvivlsomt, om en sag i stedet bør behandles som en straffesag, skal sagen forelægges for disciplinarchefen eventuelt auditøren til afgørelse.

I forlængelse heraf vil generalauditøren i forbindelse med lovgivningens implementering udforme nærmere retningslinier om det strafbares område i forhold til disciplinarloven. Endelig skal det bemærkes, at der efter omstændighederne vil kunne blive tale om, at den disciplinarchef, som har truffet den fejlagtige afgørelse, derved selv har begået en pligtforsømmelse, jf. herved også lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 3.9. og bemærkningerne til lovforslagets § 14.